

Bůh, sex a manželství

Dobrá zpráva pro rozum i srdce

P. Karel Skočovský

4. Jak spolu souvisí Bůh, sex a manželství?

Motto:

„Je snad lidská láska myslitelná bez Ženicha a bez lásky, jíž miloval až do krajnosti?“

Sv. Jan Pavel II.: Před zlatníkovým krámkem

„Opravdová manželská láska je pozdvižena k účasti na božské lásce.“

Druhý vatikánský koncil, *Gaudium et spes*, 48

Hlavní myšlenky:

- **Jak spolu souvisí Bůh a manželství?**
 - **Manželství je dar od Boha** – Bůh je jeho autorem a má s ním svůj plán.
 - **Manželství je Boží povolání** – cesta ke svatosti, do nebe, tedy do Boží náruče.
 - **Manželství je svátost** – viditelné znamení, skrze které působí sám Bůh.
 - **Manželství je chrám** – místo, kde se Bůh setkává s člověkem.
 - **Manželství je znamení odkazující k nebi** – je to prorocké poslání.
- **Jak spolu souvisí manželství a sex?**
 - Bůh stvořil sex proto, aby při něm muž a žena završili, zpečetili, obnovovali a zpřítomňovali svůj manželský slib, své manželské pouto.
 - **Pouze v manželství může sex vyjadřovat to, k čemu byl stvořený.**
- **Jak spolu souvisí Bůh a sex?**
 - **Bůh je autorem sexu.**
 - Manželský sex dokonává svátost manželství – **je to tedy svátostný akt.**
 - Manželský sex obnovuje manželské svátostné pouto – **je to tedy posvěcující akt.**
 - **Pokud je manželská láska ikonou Trojice a lásky Krista a církve, je touto ikonou i manželský sex.**
 - **Skrze manželský sex Bůh dává život dětem,** které pak jsou živým znamením manželské jednoty svých rodičů a přítomnosti Boha-Dárce života v manželství a manželské lásce.
- Když je všechno pohromadě: láska, manželství, sex a děti – pak můžeme naplno zahlédnout odlesk Božího tajemství.

Otázky k diskusi a dalšímu promýšlení:

1. **Přepadl vás někdy úžas nad skutečností, že manželství je jedna ze sedmi svátostí?**
2. **Přemýšleli jste někdy o tom, že manželství je Boží povolání?** Jak podle vás člověk pozná, že má povolání do manželství?
3. **K čemu podle vás Bůh v manželství povolává?** Co je náplní tohoto poslání?
4. Pokud žijete v manželství: modlili jste někdy za dobrou volbu životního partnera?
5. **Co podle vás znamená, že Bůh je autorem manželství?** Můžeme nějak určit, jaký je Boží plán s manželstvím? Kam až sahá podle vás Boží autorita nad manželstvím? Můžeme sami určovat, jaký vztah je nebo není manželství, nebo jaké má manželství mít vlastnosti a charakteristiky?
6. **Co pro vás znamená, že manželství je svátost?** Je manželství pokřtěného muže s nepokřtěnou ženou svátost? Je manželství jednorázová, nebo trvalá svátost?
7. Svátost bývá definována jako „viditelné a účinné znamení Boží milosti“. Každá svátost má tedy v sobě něco viditelného, co je svátostným znamením. **Co je viditelným svátostným znamením v manželství?**
8. Manželství v katolické církvi se uzavírá manželským slibem a pak „dokonává“ manželským sexuálním aktem. **Proč si myslíte, že manželský slib k plné (završené) svátosti manželství nestačí?** Dokonává svátostné manželství jakýkoli sex mezi manžely? Co třeba sex s kondomem?
9. **Přemýšleli jste někdy nad tím, že manželský sex je posvátný a manžele posvěcuje?** Co by tato skutečnost mohla znamenat v praktickém životě manželů?
10. **Bůh s manžely ve svátostném manželství zůstává.** Co to podle vás znamená?

Doporučená literatura:

- Jan Pavel II.: *Familiaris consortio*.
- Knotz, K.: *Sex, ako ho nepoznáte. Familiaris: Pezinok 2010.*
- West, C.: *Dobrá zpráva o sexu a manželství. Praha: Paulínky 2010.*

Internetové odkazy:

1. **Milost svátosti manželství (1.): Duch svatý jako umělec**
<https://tob.signaly.cz/1410/milost-svatosti-manzelstvi-1-duch>
2. **Milost svátosti manželství (2.) To nejlepší z dokumentů církve**
<https://tob.signaly.cz/1410/milost-svatosti-manzelstvi-2-to>
3. **Milost svátosti manželství**
<https://tob.signaly.cz/1108/milost-svatosti-manzelstvi>
4. **Manželství podle církevního práva:**
<http://teologietela.paulinky.cz/Zasnuby-Manzelstvi/Manzelstvi-v-Kodexu-kanonickeho-prava-1983>
5. **Zásnuby a manželství (rozsáhlá sekce stránky Teologie těla):**
<http://teologietela.paulinky.cz/Zasnuby-Manzelstvi>

Doplňující texty:¹

1. Milost svátosti v jistém smyslu „předbíhá“ Kristovo ustanovení svátosti manželství

První milost daná lidem

Karol Wojtyła v jedné homilii řekl: „Milost svátosti manželství byla dána lidem na počátku. Můžeme také tvrdit, že první milost, která byla dána muži a ženě, byla milost svátosti manželství. Byli totiž stvořeni proto, aby se stali jedním tělem a dali život novým lidem.“

Otcové církve rádi opakovali, že Bůh stvořil Adama, prvního člověka, podle vzoru Nového Adama, Krista, vtěleného Božího Slova. Tak můžeme říci, že Bůh stvořil první lidský pár, první manželství, k obrazu a podobě Krista-Ženicha a Nevěsty Církve. **A Bůh i dnes znovu-tvoří manžele k témuž obrazu působením milosti svátosti manželství.**

Samo rozhodnutí pro manželství je dílem Boží milosti!

„Svátost manželství má vzhledem k ostatním svátostem tuto zvláštnost: jako svátost obsahuje skutečnost, která už je dána v řádu stvoření. Je to tentýž manželský svazek, který ustanovil Stvořitel „na počátku“. Když se muž a žena rozhodnou vstoupit spolu do manželství ve smyslu tohoto plánu stvoření, to znamená zavázat se neodvolatelným manželským souhlasem na celý život k celoživotní lásce a k bezpodmínečné věrnosti, **je v tomto rozhodnutí obsažen skutečně, i když ne zcela vědomě, postoj hluboké poslušnosti k vůli Boží, a ta by nebyla možná bez jeho milosti.** Proto takoví snoubenci nastoupili vlastní opravdovou cestu spásy, kterou může doplnit a dovršit svátostný obřad a bezprostřední příprava na něj, neboť je zde pravý úmysl.“ (Jan Pavel II.: *Familiaris consortio*, 68)

2. Jak „funguje“ svátost manželství

Manželství obecně, jak víme, vzniká oboustranným **svobodným souhlasem**. Pokud se uzavírá *svátostné* manželství, pak má tento souhlas, můžeme říci, nadpřirozený charakter a důsledky. Tento souhlas se totiž děje „v Těle Kristově“: pokud jsou oba pokřtěni,² pak jsou oba „živými částicemi Těla Kristova“. Uzavřením manželství jednájí „v jeho jménu“ (on manželství ustanovil jako svátost), plní jeho stvořitelský záměr. Na takovém manželství se pak projevuje Boží vykupitelská moc: Bůh přirozenou lásku manželů proměňuje, pozdvihuje ji k účasti na božské lásce.

Bůh se ujímá přirozenosti, aby ji svou milostí proměnil. Podobně to udělal Kristus na svatbě v Galilejské Káně: Použil vodu, nic k ní nepřidával, aby jen vypadala a chutnala „jako“ víno - on ji dokonale proměnil.

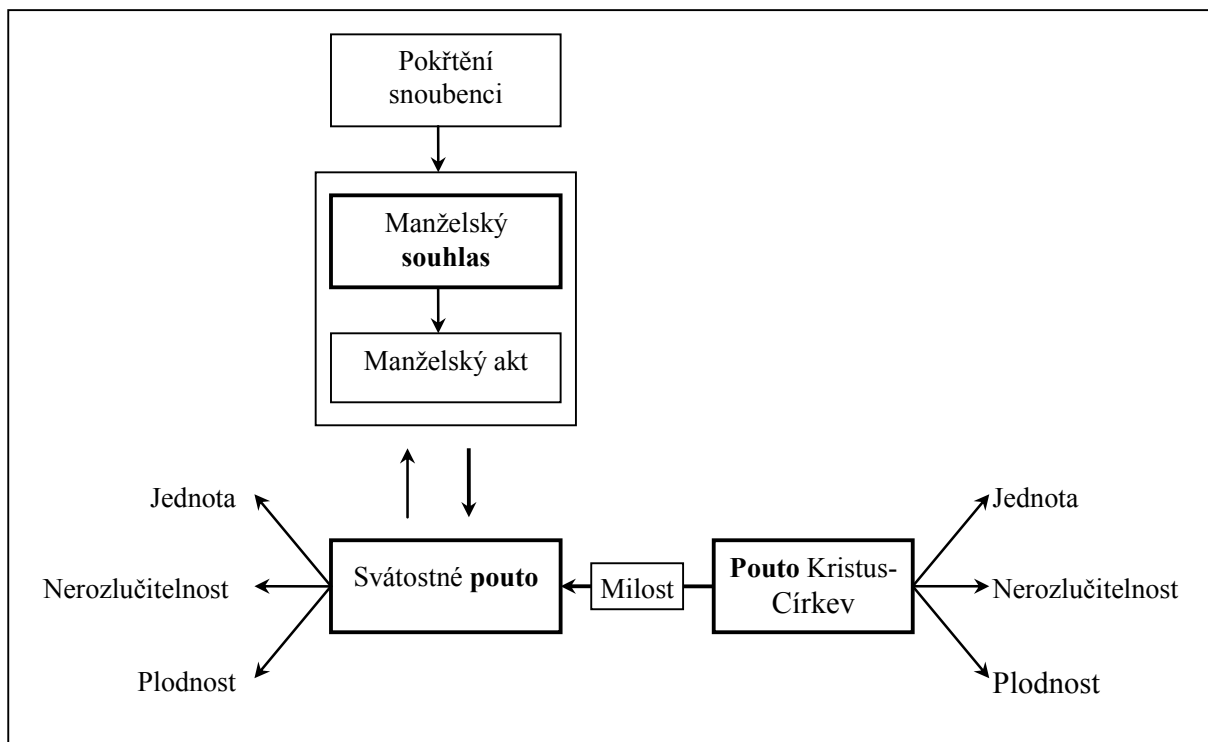
Abychom lépe pochopili působení milosti svátosti manželství, musíme se nejdříve podívat na strukturu této svátosti. Najdete ji na Obr. 1.

Dva pokřtěni snoubenci uzavírají manželství oboustranným **souhlasem (manželským slibem)**. Manželský souhlas se pak dokonává **manželským sexuálním aktem**.³ Prvním účinkem tohoto „křesťanského“ souhlasu je **svátostné pouto**, neviditelná, trvalá objektivní realita, která je v pravém smyslu slova onou svátostí manželství – toto pouto je obrazem pouta lásky mezi Kristem a církví. Svátostné pouto pak zprostředkovává, „přitahuje“ milost této svátosti.

¹ Autorem je P. Karel Skočovský

² Manželství uzavřené v kostele, kde je pokřtěný pouze jeden ze snoubenců, není **svátostné**, i když je platné a Bohem požehnané.

³ Sexuální akt, který dokonává manželství, musí být svou povahou **vhodný k předávání života**. To znamená, že sex s kondomem svátostné manželství nedokonává. Takový sex totiž nevyjadřuje úplné vzájemné sebedarování, které je obsahem manželského slibu.

Obr. 1: Struktura svátosti manželství

Máme tu, zjednodušeně řečeno, tři roviny svátosti manželství: (1.) jednorázový vnější obřad – **souhlas**, (2.) přetrvávající svátostné **pouto** a (3.) **milost** svátosti.

Když říkáme, že svátost je viditelné znamení Boží milosti, pak u manželství je tím znamením jak **souhlas**, tak (především) **manželské pouto** (i když je paradoxně *neviditelné* – svatý Tomáš Akvinský říká, že je alespoň inteligibilní, tj. rozumem „viditelné“ znamení).

Při pohledu na obr. 1 vidíme, že manželský **souhlas** nepůsobí **milost** přímo, ale prostřednictvím manželského svátostného **pouta**. **Souhlas** je jednorázová záležitost, ale jeho důsledky – manželská smlouva, neviditelné **pouto**, trvají. **A manželství je trvalá svátost**. To znamená, že to, co v něm jako „účinné znamení“ působí **milost**, musí být trvalé. A tím je právě manželské **pouto**.

Celý manželský život, vzájemná péče, láska, dialog, sexuální intimita, početí a výchova dětí, to vše má být výrazem a obnovou tohoto manželského pouta.